

Els museus d'història

Ramon Casas
i el cartell

El Museu d'Història de Catalunya ha fet deu anys. Al llarg d'aquest 2006 s'ha reinaugurat el Museu d'Història d'Alemanya a Berlín amb una nova exposició permanent al voltant de la cultura i la història alemanya en el seu context internacional. També i durant el 2006 el Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona ha renovat la part de la seva exposició permanent dedicada al passat medieval de la ciutat. Paral·lelament, iniciatives com el Memorial Democràtic reivindiquen la recuperació de la memòria històrica de l'antifranquisme com a patrimoni comú d'una societat basada en els valors democràtics. Tot aquest seguit d'esdeveniments, entre d'altres, han motivat que el consell de redacció de la revista decidís dedicar el dossier central del tercer número a reflexionar sobre els museus d'història, el seu passat i les perspectives de futur.

Com a tret característic d'aquest tipus de museu podríem destacar la varietat i l'heterogeneïtat de les seves col·leccions –formades per material arqueològic, obres d'art, documents i objectes diversos, més o menys singulars, de diferents èpoques– a partir de les quals es construeix un discurs històric amb les seves múltiples variables. Davant les il·limitades possibilitats que aquest fet comporta, s'imposa el doble esforç de delimitar temes, fets i àmbits cronològics, d'una banda, i de definir uns criteris acurats de col·lecció, de l'altra. Aquesta problemàtica és més acusada en el cas dels museus que tracten la història contemporània, els quals, a més, i davant les pròpies limitacions de l'objecte, han trobat en les noves tecnologies una eina imprescindible a l'hora d'explicar-ne el relat històric. Totes aquestes reflexions, entre d'altres, estan presents de forma implícita o explícita en aquest dossier, que no pretén esgotar el tema sinó més aviat incitar a la reflexió i al debat.

I per iniciar-lo, hem decidit encetar el dossier amb un article sobre quina ha estat l'evolució de la representació museogràfica de la història, des de les primeres col·leccions del Renaixement fins als museus temàtics de finals del segle xx. L'encarregat de fer-ho ha estat Jusèp Boya, cap de gestió museogràfica del Museu d'Història de Catalunya.

Els objectes que anomenem patrimoni ho són en funció dels fets o dels relats històrics sobre els quals basteixen la seva identitat els diferents col·lectius. Conservar, segons l'autora de l'article que continua el dossier, té a veure amb la manera de construir-nos com a subjectes socials. A partir d'aquest fet, l'antropòloga i museòloga Montserrat Iniesta reflexiona sobre museus, història i identitats en l'època de la globalització.

Ja hem assenyalat la multidisciplinarietat com a característica comuna de les col·leccions dels museus d'història. La directora del Castell-Ecomuseu Urbà de Rubí, Teresa Blanch, ens presenta una experiència de treball interdisciplinari a partir del potencial imninterpretaiu dels objectes.

El públic escolar constitueix un dels segments més preuats pels museus d'història. La seva funció educativa és posada a prova en l'article signat per Cecília Llobet i Joan Pagès, professors de Didàctica de les Ciències Socials de la Universitat Autònoma de Barcelona.

I finalment tanquem el dossier amb un repàs de la tasca realitzada pel Museu d'Història de Catalunya durant els primers deu anys de vida, a càrrec de l'historiador Daniel Venteo.

MARIONA COMPANYS I HUGUET
Conservadora del Museu d'Història de Catalunya